

РЕШЕНИЕ

№ 203

гр. София, 12.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Е СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иванка Иванова

Членове: Петър Люб. Сантиров
Ванина Младенова

при участието на секретаря Елеонора Анг. Георгиева
като разгледа докладваното от Иванка Иванова Въззивно гражданско дело № 20211100512959 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 ГПК – чл.273 ГПК.

С решение № 20170181 от 10.08.2021 г., постановено по гр. д. № 45978/2020 г. по описа на СРС, I ГО, 169 състав, Х. П. Д.-М. е осъдена да заплати на Г. Й. А., на основание чл.45 ЗЗД и чл.86, ал.1 ЗЗД, сумата от 1 800 лв., представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди от дейността на ответницата като ликвидатор на процесното дружество, изразяваща се в претърпяна загуба вследствие от незаплатен припадащ се ликвидационен дял, ведно със законната лихва, считано от датата на увреждането – 28.04.2017 г., до окончателното плащане, сумата от 24 200 лв., представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди от дейността на ответницата като ликвидатор на процесното дружество, изразяващи де в претърпяна загуба вследствие осъществената при занижена цена покупко – продажба на поземлен имот № 001015 в с. Брястово, м. „Арнаут дере“, ЕКАТТЕ 06803, община минерални бани, с начин на трайно ползване – друг жилищен терен, с площ от 5 000 дка, при граници и съседи: имот 001108- друг жилищен терен на В.Д.П. имот 001107- друг жилищен терен на К.Л.В., имот 001132- друг жилищен терен на Ж.К.Д., имот 11013 – ведомствен път на В.Д.П. имот 462005 - автомобилен парк на община Минерални бани, имот 000503- строителни материали на ЕТ „Г. – Т. К.-П.П.“, имот 001016 – друг жилищен терен на М.Г.М., който имот е образуван от имот 000765, ведно със законната лихва, считано от датата на увреждането – 28.04.2017 г., до окончателното плащане. Ответницата е осъдена да заплати на ищеца, на основание чл.78, ал.1 ГПК, сумата от 3 500 лв. – разноски по делото.

Срещу постановеното съдебно решение е депозирана въззивна жалба

от ответницата Х. П. Д.-М., с която го обжалва изцяло. Излага съображения, че обжалваното решение е неправилно, постановено в нарушение на материалния закон. Излага съображения, че § 5, ал.4 ПЗР на ЗТРРЮЛНЦ, не намира приложение за „Х.-**“ ООД, в което страните са били съдружници, тъй като не е дружество с нестопанска цел. В процеса на ликвидация на търговското дружество, когато то има активи, заличаването не може да се извърши без да е представен отчет на ликвидатора. Без значение за делото е становището на ищеца, че смятал, че дружеството е било заличено. Жалбоподателката, в качеството си на ликвидатор на дружеството, е посочила като налично имущество в активите на дружеството процесният поземлен имот. Тя се е разпоредила с този имот по цена, не по – ниска от данъчната оценка. Решението за пререгистрацията на дружеството в Търговския регистър и вписването ѝ като ликвидатор не са оспорени по надлежния ред. С обжалваното решение съдът не е разграничил управленските действия на управителя на действащо предприятие от действията на ликвидатора на дружеството. Твърди, че ищецът не е предявил иск за присъждане на мораторна лихва от датата на увреждането, поради което решението в тази му част е процесуално недопустимо. Ищецът не е оспорил действителността на договора за продажба на процесния недвижим имот, поради което счита, че предявеният иск е недопустим. Счита, че не е осъществен фактическият състав на чл.45 ЗЗД, както и не е установен по надлежния ред субектът на увреждане. Моли съда да отмени обжалваното решение като недопустимо, необосновано и неправилно и да отхвърли предявените искове. Претендира сторените по делото разноски.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е постъпил писмен отговор на въззивната жалба от ответника Г. Й. А., с който я оспорва. Излага съображения, че обжалваното решение е правилно и законосъобразно. Жалбоподателката не е ангажирала доказателства, че не е действала в нарушение на чл.268, ал.4 ТЗ. От факта, че имотът е продаден на цена, не по – ниска от данъчната му оценка, не следва извод, че ликвидаторът е положил грижата на добрия търговец. Също така данъчната оценка на имота е била 12 000 лв., а същият е продаден за сумата от 3 600 лв. Твърди, че с исковата молба е отправил искане за присъждане на законна лихва, считано от датата на увреждането – 24.07.2017 г., което е поддържал и в устните състезания. С оглед на това обжалваното решение е не е недопустимо в тази му част. Поддържа, че е установен фактическият състав на чл.45 ЗЗД, както и факта, че претърпените имуществени вреди са по вина на ответницата. Моли съда да потвърди обжалваното решение. Претендира сторените по делото разноски.

Съдът, след като прецени представените по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл.12 ГПК и чл.235, ал.2 ГПК, приема за установено следното от фактическа страна:

СРС е сезиран с иск с правно основание с чл.45 ЗЗД. Ищецът твърди, че с ответницата са били съдружници в търговско дружество „Х.-**“ ООД, със седалище с. Минерални бани, област Хасковска, ЕИК *****, вписано в регистъра на търговските дружества с решение на Хасковски окръжен съд от 05.10.2006 г. по ф. д. № 912/2006 г. по описа на съда. Капиталът на дружеството е бил в размер на 5 000 лв., разпределени в 100 дружествени дяла по 50 лв. всяка от тях. Страните са имали равно дялово

участие. Двамата са вписани като управители на дружеството – заедно и поотделно. Дружеството е притежавало поземлен имот – урбанизирана територия, с идентификатор 06803.1.15 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрена със заповед № РД-18-446/27.06.2019 г. на изпълнителния директор на АГКК, при липса на издадена заповед за изменение в ККР, с номер по предходен план 001015, образуван като самостоятелен от имот пл. № 000765, след одобрен проект за делба, който се намира в землището на в с. Брястово, община Минерални бани, м. „Арнаут дере“, с начин на ползване – селскостопански склад, при граници – имоти с идентификатори, както следва: 06803.1.13; 06803.462.5; 06803.462.503; 06803.1.108; 06803.1.107; 06803.1.32. в периода 2011 г. – 2019 г. не е могъл да установи каквато и да е връзка с ответницата. Посоченото дружество не било пререгистрирано в срок до 31.12.2011 г., съгласно § 4, ал.1 ПЗР на ЗТРРЮЛНЦ. На основание § 5, ал.2 ПЗР от ЗТРРЮЛНЦ дейността на търговските дружества, за които не е направено искане за пререгистрация в горепосочения срок, се прекратяват на 01.01.2012 г. На основание § 5г, ал.4 ПЗР на ЗТРРЮЛНЦ търговските дружества с прекратена дейност, които към 31.01.2017 г. не са пререгистрирани, се смятат заличени. Случайно узнал през 2019 г., че посоченото търговско дружество имало партия в Търговския регистър. То представените в Търговския регистър документи установил, че на 04.02.2017 г., на основание § 5а, ал.2 ПЗР на ЗТРРЮЛНЦ ответницата е подала заявление за прекратяване дейността на дружеството и обявяването му в ликвидация. Като причина за предприетата процедура ответницата е посочила открит недвижим имот на дружеството и необходимост той да бъде продаден. Ответницата била вписана като ликвидатор на „Х.-**“ ООД. Твърди, че неправилно в протокола от общо събрание на съдружниците, проведено на 20.12.2016 г., е посочено че е присъствал и е участвал в избора на ответницата за управител на дружеството. Твърди, че не е присъствал на посоченото общо събрание, не е гласувал, нито е подписвал този протокол. След направена справка в Служба по вписванията установил, че на 28.04.2017 г. ответницата, в качеството на ликвидатор на дружество, е продала горепосочения недвижим имот, като купувач на имота е нейният съпруг С.Х.М.. Към момента на сделката двамата са били в брак, поради което имотът е придобит в режим на съпружеска имуществена общност. Имотът бил продаден за сумата от 6 600 лв., в какъвто размер е данъчната му оценка. Твърди, че не е получил сумата от 3 300 лв., съобразно дяловото си участие в дружеството. По този начин ответницата не е изпълнила задължението по чл.271 ТЗ да разпредели получената от продажбата на имота цена. По този начин с бездействието си му е причинила имуществена вреда. Твърди, че понастоящем дружеството е заличено и сумата от продажбата не е разпределена по вина на ответницата. С оглед на това същата следва да отговаря лично за сумата от 3 300 лв. Твърди, че сделката е сключена на занижена цена. По този начин ответницата не е изпълнила задължението си, произтичащо от чл.268, ал.4 ТЗ да положи грижата на добрия търговец при осъществяване на функциите си на ликвидатор. По този начин му е причинила имуществена вреда. Моли съда да постанови решение, с което да му присъди сумата от 3 300 лв. – обезщетение за имуществени вреди от дейността на ответницата като ликвидатор на „Х.-**“ ООД, в резултат от неизплатен ликвидационен дял, ведно със законната лихва, считано от датата

на увреждането – 28.04.2017 г., до окончателното изплащане, както и сумата от 3 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди от действията на ответницата като ликвидатор на посоченото дружество, изразяващи се в претърпяна загуба вследствие осъществена при занижена цена покупко-продажба, ведно със законната лихва, считано от датата на увреждане – 28.04.2017 г., до окончателното изплащане. Претендира сторените по делото разноски.

С постъпилия в срока по чл.131 ГПК писмен отговор на исковата молба ответницата оспорва предявения иск. Ищецът не е посочил кои от действията на ликвидатора са незаконосъобразни и/или нецелесъобразни и са във вреда на дружествените интереси. Не са посочени фактите, подлежащи на вписване в Търговския регистър, които да са обявени за несъществуващи. Оспорва наличието на вреда за ищеца. Твърди, че като ликвидатор е платила местни данъци и такси за имота за минал период, както и за срока за ликвидация на дружеството се дължи възнаграждение. Също така по продажната сделка също са сторени разноски. Твърди, че дружеството е пререгистрирано в Търговския регистър и съществува като правен субект в правния мир, като е в производство по ликвидация по реда на ТЗ. Твърди, че е извършена само една транслативна сделка – продажба на недвижимия имот на С.Х.М.. Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли предявения иск. Претендира сторените по делото разноски.

Видно от представения по делото нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот № 174, том 4, рег. № 8452, дело № 705/2006 г., на 16.11.2006 г. Г. Й. А. и Т.И. А.а са продали на „Х.-**“ ООД следния недвижим имот, представляващ съпругеска имуществена общност: имот № 001016, находящ се в м. „Арнаут дере“, в землището на с. Брястово, община минерални бани, област Хасковска, с площ от 5 000 кв. м., с начин на ползване – селскостопански склад, при граници: имот № 001014, имот № 001012, имот № 001013 и имот № 001016, който имот, след одобрен проект за делба, е образуван като самостоятелен имот пл. № 000765, находящ се в м. „Арнаут дере“ в землището на с. Брястово, община Минерални бани, област Хасково, за сумата от 3 600 лв.

По делото е представен дружествения договор на „Х.-**“ ООД, по силата на който дружеството е учредено за неопределен срок от време съдружници в него са страните по делото. в чл.6 то договора е уговорено, че дружественият капитал възлиза на 5 000 лв., който се разпределя на 100 дяла по 50 лв., като всеки от съдружниците притежава 50 дяла по 50 лв. на обща стойност от по 2 500 лв.

Видно от представения протокол на 20.12.2016 т. в с. Минерални бани, бул. „*****“, е проведено Общо събрание на съдружниците на „Х.-**“ ООД, на което са присъствали съдружниците Г. Й. А. и Х. П. Д.-М., на което е взето решение, че тъй като за дружеството не е поискана пререгистрация съгласно § 4, ал.1 от ПЗР на ЗТР в срок до 31.12.2011 г., същото съгласно § 5, ал.1 и ал.2 ПЗР на ЗТР се счита заличено и с прекратена дейност то 01.01.2012 г. дружество.

С нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот № 127, том I, рег. № 2226, дело № 121/2017 г. на 28.04.2017 г. „Х.-**“ ООД, представляван от ликвидатора Х. П. Д.-М., е продала на С.Х.М. процесният недвижим имот за сумата от 3 600 лв.

От заключението на вещото лице инж. С.В.А. по изслушаната пред СРС съдебно-техническа експертиза се установява, че справедливата пазарна стойност на процесния недвижим имот към датата на извършване на продажбата – 28.04.2017 г., възлиза на 52 000 лв.

В проведеното на 10.05.2021 г. открито съдебно заседание, във връзка с молба на ищеца от 29.04.2021 г. съдът е допуснал изменение на предявените искове, като искът за заплащане на обезщетение за дейността на ответницата като ликвидатор се счита предявен за сумата от 1 800 лв., а искът за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди от продажбата на недвижимия имот на занижена цена се счита предявен за сумата от 24 200 лв.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в срока по чл.259, ал.1 ГПК, изхожда от легитимирана страна, като същата е процесуално допустима. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно нормата на чл.269 ГПК съдът се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси съдът е ограничен от посоченото в жалбата.

При извършена служебна проверка въззивният съд установи, че обжалваното съдебно решение е валидно и процесуално допустимо.

Неоснователен е релевиращият от жалбоподателката довод, че решаващият съд се е произнесъл свръх петитум по отношение на законната лихва, каквато не е претендирана от ищеца. В исковата молба е отправена искова претенция за присъждане на лихва за забава върху двете претендирани суми, считано от дата на увреждането - 28.04.2017 г., до окончателното изплащане. Ето защо тази искова претенция е част от спорния предмет, очертан съобразно изискванията на чл.6, ал.2 ГПК. С оглед на това, като е разгледал по същество този иск, решаващият съд се е произнесъл по спорния предмет, в съответствие с установения принцип на диспозитивното начало в гражданския процес.

Липсва спор между страните, че „Х.-**“ ООД не е пререгистрирано в срока по § 4, ал.1 ПЗР на ЗТРРЮЛНЦ, поради което и на основание § 5, ал.2 ПЗР на ЗТРРЮЛНЦ дейността му се прекратява на 01.01.2012 г. На основание § 5а ПЗР на ПЗР на ЗТРРЮЛНЦ заявление за ликвидация на търговец, който не е пререгистриран в горепосочения срок, може да подаде от изрично посочени лица, сред които и лице, което е съдружник. На основание § 5б, ал.3 ПЗР на ЗТРРЮЛНЦ за ликвидатор на непререгистриран търговец се назначават лицето или лицата, които имат право да го представляват според вписването в съда по регистрацията, като ликвидаторите се смятат уведомени за назначението с вписването им в търговския регистър.

В случая се установи, че ответницата е вписана в Търговския регистър като ликвидатор на посоченото дружество. Доводите на ищеца, че не е участвал в проведеното на 20.12.2016 г. общо събрание на съдружниците на „Х.-**“ ООД, не е участвал при вземане на решенията, както и не е подписал съставения протокол, не са подкрепени с доказателства. Не се твърди и не се установява успешно проведено производство за установяване на вписване на несъществуващо обстоятелство, респ. за недопустимост или нищожност на вписването по реда на чл.604 ГПК.

Неоснователно ищецът поддържа в исковата си молба, че дружеството „Х.-***“ ООД е прекратено. В резултат непререгистрирането на същото в рамките на законоустановения срок, е прекратена дейността му, но дружеството не е заличено като правен субект, а и понастоящем е в производство по ликвидация, което не е приключило.

Следва да се отбележи също така, че съгласно формираната съдебна практика от изтичането на срока по § 4, ал. 1 ПЗР на ЗТР и до 31.01.2017 г., т. е. до служебното заличаване на търговски дружества и кооперации от Агенция по вписванията, непререгистриралият се търговец не е неправосубектен, а с ограничена от закона правоспособност. Същият е с прекратена дейност, като по силата на изричната законова разпоредба на § 5, ал. 2 от ПЗР на ЗТР му е отнето правото да осъществява търговска дейност, да предявява искове, да подава молби за образуване на изпълнителни производства и да извършва разпоредителни сделки с имуществото си, освен за погасяване задължения към работници и служители и публични задължения, но не му е отнета процесуалната дееспособност на ответник по такива спорове, включително когато същите се завеждат след 01.01.2012 г. (определение № 726 от 30.07.2012 г. по ч. т. д. № 512/2012 г. на ВКС, ТК, II ТО; определение № 1002 от 06.11.2012 г. по ч. т. д. № 758/2012 г. на ВКС, ТК, II ТО; определение № 864 от 20.12.2012 г. по ч. т. д. № 594/2012 г. на ВКС, ТК, I ТО и др.). Ето защо и доколкото производството по ликвидация не е приключило и търговецът не е заличен, същият може надлежно да участва като ответник по предявени спрямо него иски претенции.

Съгласно разясненията, дадени с решение № 152 от 19.10.2009 г. по т. д. № 774/2008 г. на ВКС, ТК, II ТО, постановено по реда на чл.290 ГПК, ако след осребряване на имуществото и удовлетворяване на кредиторите е останало неразпределено имущество между съдружниците по вина на ликвидатора и дружеството вече е заличено, ищецът има право на обезщетение за вреди на деликтно основание, причинени в резултат на виновни противоправни действия на ликвидатора, в размер на ликвидационния му дял от останалото имущество. В настоящия случай обаче не е налице заличаване на „Х.-***“ ООД. С оглед на това не може да се ангажира деликтната отговорност на ответницата, което от своя страна обуславя неоснователност на предявения иск.

За изчерпателност на изложението е нужно да се отбележи, че с цитираното решение на ВКС е дадено разяснение, че неизпълнението на задължението на ликвидатора по чл.271 ТЗ да разпредели между съдружниците останалото след удовлетворяване на кредиторите имущество може да рефлектира върху имуществената сфера на съдружника, който право да претендира заплащане на ликвидационния си дял от дружеството преди неговото заличаване, когато наличното имущество е осребрено и след удовлетворяване на кредиторите е останало неразпределено имущество. С оглед на това за ищеца е налице друг ред за защита, при наличие на установените предпоставки за това.

Тъй като крайните изводи на двете инстанции не съвпадат, обжалваното решение следва да се отмени, като предявеният иск следва да се отхвърли.

По разноските по производството:

При този изход на делото и на основание чл.78, ал.1 ГПК в полза на

жалбоподателката следва да се присъдят сторените по делото разноски. Техният размер възлиза на 1 700 лв., включително заплатено възнаграждение за един адвокат за процесуално представителство в настоящата съдебна инстанция.

На основание чл.78, ал.3 ГПК в полза на ответницата следва да се присъдят сторените разноски в производството пред СРС, които възлизат на 1 200 лв. – заплатено адвокатско възнаграждение.

Воден от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 20170181 от 10.08.2021 г., постановено по гр. д. № **45978/2020** г. по описа на СРС, I ГО, 169 състав, като вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ исквете, предявени в условията на обективно, кумулативно съединяване, от Г. Й. А., ЕГН *****, с адрес гр. Велико Търново, ул. „***** вх.В, ***** и съдебен адрес гр. Велико Търново, ул. „***** – адв. Г. Х., срещу Х. П. Д.-М., ЕГН *****, с адрес гр. София, ул. „***** и съдебен адрес гр. София, бул. „***** ***** – адв. Н. Г., съответно с правно основание чл.45 ЗЗД и чл.86, ал.1 ЗЗД - за заплащане на сумата от **1 800** (хиляда и осемстотин) лв., представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди от дейността на Х. П. Д.-М., ЕГН *****, като ликвидатор на „Х.-**“ ООД – в ликвидация, ЕИК *****, изразяваща се в претърпяна загуба вследствие от незаплатен припадащ се ликвидационен дял, ведно със законната лихва, считано от датата на увреждането – 28.04.2017 г., до окончателното плащане; за заплащане на сумата от **24 200** (двадесет и четири хиляди и двеста) лв., представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди от дейността на Х. П. Д.-М., ЕГН *****, като ликвидатор на „Х.-**“ ООД – в ликвидация, ЕИК *****, изразяващи де в претърпяна загуба вследствие осъществената при занижена цена покупко – продажба на поземлен имот № **001015** в с. Брястово, м. „Арнаут дере“, ЕКАТТЕ 06803, община Минерални бани, с начин на трайно ползване – друг жилищен терен, с площ от 5 000 дка, при граници и съсед: имот 001108 - друг жилищен терен на В.Д.П. имот 001107- друг жилищен терен на К.Л.В., имот 001132 - друг жилищен терен на Ж.К.Д., имот 11013 – ведомствен път на В.Д.П. имот 462005 - автомобилен парк на община Минерални бани, имот 000503- строителни материали на ЕТ „Г. – Т. К.-П.П.“, имот 001016 – друг жилищен терен на М.Г.М., който имот е образуван от имот 000765, ведно със законната лихва, считано от датата на увреждането – 28.04.2017 г., до окончателното плащане, като неоснователни.

ОСЪЖДА Г. Й. А., ЕГН *****, с адрес гр. Велико Търново, ул. „***** вх.В, ***** и съдебен адрес гр. Велико Търново, ул. „***** – адв. Г. Х., да заплати на Х. П. Д.-М., ЕГН *****, с адрес гр. София, ул. „***** и съдебен адрес гр. София, бул. „***** ***** – адв. Н. Г., на основание чл.78, ал.1 ГПК, сумата от 1 700 (хиляда и седемстотин) лв., представляваща сторени разноски във въззивното производство, както и да заплати, на основание чл.78, ал.3 ГПК, сумата от 1 200 (хиляда и двеста) лв., представляваща сторени разноски в производството пред СРС.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните, при условията на чл.280, ал.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____